

Terugblik 2025,
vooruitblik 2026

Jaarverslag 2025

Natuur en Milieu Educatie Overijssel

NME
OVERIJSEL

Inleiding

2025 was voor het NME-netwerk een jaar van gestage groei. Toen we begin 2024 een samenwerking aangingen met de gemeente Zwolle zorgde dat voor een aanzienlijke uitbreiding van het netwerk. In januari 2025 is Tubbergen tot het netwerk toegetreden wat het totale aantal aangesloten gemeenten op negen brengt.

Gedurende de eerste maanden van 2025 konden de scholen en BSO's in Tubbergen ons nog niet vinden. Na de zomervakantie hebben we de scholen gericht benaderd, toen bleek dat er geen gebrek was aan enthousiasme. Inmiddels hebben de eerste klassen in Tubbergen kennis gemaakt met de leskisten.

Het aanbod

Om de groei van het NME-netwerk goed bij te kunnen houden hebben we de afgelopen jaren ook onze interne processen en taakverdeling scherp onder de loep genomen en waar nodig aangepast of versterkt. Dit heeft ertoe geleid dat we dit jaar goed geïnformeerde keuzes konden maken over hoe we ons aanbod verder gaan ontwikkelen. Educatie staat natuurlijk niet stil, en hoewel er ook veel hetzelfde blijft worden er continue nieuwe dingen bijgeleerd over de natuur, energie, grondstoffenkringen enz. Daarnaast zijn ook lesmethoden en de leesbaarheid van leerstof onderhevig aan verandering.

Wij willen natuurlijk niet achterblijven met ons aanbod, daarom zijn er dit jaar drie nieuwe leskisten (Moestuiniëren, Gewas in de klas en De Tuin met Stip) en twee nieuwe soorten aanvullend materiaal bijgekomen (de Schijf van vijf mat en de warmtebeeldcamera). Bij twee andere leskisten zijn de inhoud en aankleding vernieuwd en voor de komende maanden staan er nog meer op het programma. Dit doen we in samenwerking met studenten van de Pabo van Windesheim in Zwolle. Ook is er een aantal leskisten uit het aanbod verwijderd. Het totale aantal leskisten is daardoor lager ten opzichte van het vorige jaar maar de kwaliteit van het aanbod als geheel is aanzienlijk verbeterd.

Grondstoffenkringloop

Energie

Natuur en biodiversiteit

Voedsel

Water en klimaat

Onze Werkwijze (leskisten)

NME Overijssel heeft een mooi aanbod van leskisten voor basisscholen en BSO's in de deelnemende gemeenten. Voor scholen en BSO's is dit helemaal gratis! Ze kunnen de materialen aanvragen in vijf uitleenperiodes. Wij bezorgen de materialen op locatie en halen het ook weer op na afloop van de periode. Het leskistenaanbod bestaat uit 29 verschillende leskisten en 5 soorten aanvullend materiaal. Voor elke leeftijdsgroep is er wel een leskist beschikbaar op elk van onze thema's grondstoffenkringloop,

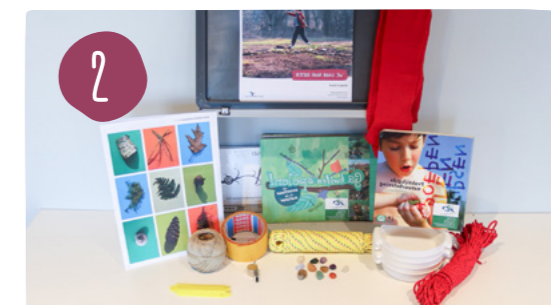
water en klimaat, natuur en biodiversiteit, energie en voedsel. Voor de kleuters hebben we bijvoorbeeld Groente en fruit en voor de midden- en bovenbouw is er Bodemdierenonderzoek. Ook zijn er zeven materiaalzendingen (verbruiksmaterialen), namelijk: de champignonkweekemmer, oesterzwammenkweekset, bloembollen, bloemenzaadjes, vogelzaad, moestuinzaad en eetbare insecten. De scholen ontvangen een lesbrief bij de materiaalzending zodat ze er meteen mee aan de slag kunnen.

Uitleencijfers

Betreffende de cijfers. In 2025 zijn er in totaal 283 leskisten uitgeleend en 84 materiaalzendingen bezorgd. Dit was verspreid over 69 scholen in 9 gemeenten. Voor de beeldvorming, van alle scholen in de aangesloten gemeenten heeft ongeveer 1 op de 3 gebruik gemaakt van ons aanbod. Daarnaast hebben de vrijwillige distributierijders ook bestellingen afgeleverd bij 19 BSO's, KDV's en gastouders. Naar aanleiding van de data die de leerkrachten bij ons aanleveren hebben onze leskisten alleen al het afgelopen jaar meer dan 11.000 leerlingen bereikt. De populairste leskisten in 2025 waren:

Papier maken

We gaan naar buiten

Bodemdierenonderzoek

Smaaklessen

Deze projecten bieden wij aan in Overijssel

Van zaadje tot boom

Afgelopen groeiseizoen verzorgden 473 kinderen van 23 scholen uit Overijssel hun eigen boompje in het kader van project Van Zaadje tot Boom. Het boompje werd in het voorjaar geleverd en rond Boomfeestdag in het najaar geplant op of nabij het schoolplein.

De leerlingen verzorgen inheemse soorten, waaronder fruitbomen. Met ondersteuning van dertien vrijwillige en bevlogen boomconsulenten leren kinderen spelenderwijs over de waarde van groen in hun leefomgeving. Zo ontstaat een blijvende band tussen kind en boom.

Jong Leren Eten

Jong Leren Eten is het programma van de Rijksoverheid over gezond en duurzaam voedsel voor kinderen en jongeren tussen de 0 en 18 jaar. Natuur en Milieu Overijssel verzorgt samen met GGD-IJsselland de makelaarsrol in Overijssel.

Adviseurs van de Toekomst

In Adviseurs van de Toekomst gaan leerlingen uit het voortgezet onderwijs aan de slag met een echte opdracht voor een echte opdrachtgever.

Dit jaar staken we de afsluitende finale in een nieuw jasje: leerlingen pitchten hun ideeën aan een jurypanel. Deze hadden allen een zak met (nep)geld dat ze konden investeren in de leerlingadviesbureaus. De leerlingen die de meeste investeringen hadden binnengehaald, gingen naar huis met een mooie bokaal én kregen een ijscokraam op het schoolplein. In 2025 deden 55 schoolklassen mee. Het hoogste aantal tot nu toe.

Isoleren

Iso-leren is een project over aardgas, isoleren en aardgasvrije wijken. In dit project werkt een wijkteam of lokaal energie-initiatief samen met de school.

Gezonde smikkelweken

Tijdens de Gezonde Smikkelweken ontdekken kinderen op een speelse manier gezonde en duurzame voeding. Met gratis groentepakketten maken ze recepten als courgette cupcakes en bieten pizzetta's. Dit project wordt jaarlijks aangeboden vanuit Jong Leren Eten. In totaal deden er 101 Overijsselse BSO's mee.

Whole School Approach (WSA)

NME Overijssel is onderdeel van landelijk netwerk GDO/SME, dat scholen helpt om duurzaamheid en natuurinclusiviteit stap voor stap te verankeren in alle onderdelen van de organisatie: van het curriculum en het schoolgebouw tot de visie, inkoop en samenwerking met de omgeving. Onze leerlingen zijn de duurzame professionals van morgen. Om hen goed voor te bereiden, is meer nodig dan een los project over duurzaamheid, want dan stukt de verandering. Sinds dit jaar treden wij op als WSA-procesbegeleider voor scholen.

Buitenlesdag

De buitenlesdag is een initiatief van IVN en Jantje Beton. Kinderen zitten al zo veel binnen, terwijl je buiten ook een hele mooie reken-, taal- of aardrijkskundeles kunt geven. Wij promoten de buitenlesdag actief binnen ons netwerk. Dit jaar hebben in Overijssel 120 klassen deelgenomen.

Groene schoolpleinen

Een Groen Schoolplein is een fijne speelplek én rijke leerplek. Programmteam Groene Schoolpleinen is een samenwerking van IVN en Natuur en Milieu Overijssel, gefinancierd door Natuur voor Elkaar van Provincie Overijssel. We helpen scholen met subsidies, coaching en trainingen Beheer en Onderhoud en Educatief gebruik. Stapje voor stapje veranderen de schoolpleinen in Overijssel van grijs in groen. 15 scholen vroegen de provinciale subsidie aan in 2025. Daarnaast ontvingen 26 scholen een subsidie voor het Plantfeest (samenwerking met het Cultuurfonds).

Nieuwe website

We hebben onze website grondig vernieuwd om beter aan te sluiten bij de vraag van scholen en BSO's. De nieuwe website is het startpunt voor alle Overijsselse scholen die "iets groens" willen doen. Het doel: alle natuur- en milieueducatie voor alle doelgroepen (BSO, basisschool, middelbare school en mbo) op één plek.

De vraag van de docent/leerkracht/groepsleider staat centraal. Leskisten, projecten, informatie over een groene schoolplein, IVN excursies in de buurt, gastlessen van onze samenwerkingspartners... het staat er allemaal op.

Ons aanbod is grotendeels hetzelfde gebleven, maar is beter geordend en aantrekkelijker gepresenteerd. Wij hopen hiermee scholen en BSO's op nieuwe manieren te inspireren om een duurzame stap te zetten. Welke dat ook is.

[Naar de website](#)

Feedback scholen en BSO's

Na afloop van elke uitleenperiode ontvangen docenten een enquête via de mail, waarin ze het gebruikte materiaal kunnen beoordelen. In 2025 vulden 35 leerkrachten deze enquête in. 4 op de 5 leerkrachten beoordeelt de leskisten als 'goed' of 'zeer goed'. 3 op de 5 zou het aan een collega aanraden en ongeveer driekwart van de leerkrachten vindt het materiaal goed bij de leerlingen passen.

Algemene opmerkingen van docenten en pedagogisch medewerkers: De kinderen waren heel enthousiast over de wormenbak. De ontwikkelingen werden dagelijks bijgehouden door de kinderen. Wat super dat jullie komen brengen en halen. En wat een mooie, complete leskisten.

Vooruitblik 2026

Meer kinderen aan de slag met natuur en duurzaamheid

Wij verwachten nog één extra gemeente aan te kunnen sluiten bij het NME netwerk in 2026. We mogen dan voor 10 Overijsselse gemeenten natuur en milieueducatie verzorgen. Verder willen we in alle deelnemende gemeenten de BSO's meer aanhaken. Dit doen we door ze actiever op te zoeken en het aanbod meer op bso's af te stemmen.

Aanbod dat aansluit

Ook voor scholen willen wij aanbod leveren dat makkelijk inpasbaar is in de dagelijkse lespraktijk. We toetsen ons aanbod aan de meest voorkomende lesmethodes voor wereldoriëntatie, met als doel om ook in het leskistenaanbod een doorlopende leerlijn te kunnen aanbieden. Waar nodig voegen we leskisten toe. Ook blijven we in 2026 samenwerken met pabo's bij het vernieuwen van leskisten. De studenten weten inmiddels

hoe de dagelijkse praktijk er uit ziet en hoe een leskist hier in past.

Aanbieder, wegwijzer en gesprekspartner

NME Overijssel is al jarenlang aanbieder van lesmaterialen. Wij zien dit als belangrijke pijler in ons ons werk. Daarnaast zien we in heel Nederland de trend dat de rol van NME-partijen verschuift van enkel aanbieder van lesmaterialen naar wegwijzer in het NME-landschap en gesprekspartner voor scholen. Wij maken deze verandering ook door.

We hebben in 2025 ingezet op kennisontwikkeling rondom de Whole School Approach. In 2026 willen we scholen helpen die integraal met duurzaamheid aan de slag willen. Van curriculum tot het (groene) schoolplein of schoolgebouw tot pedagogische en didactische visie. Indien gewenst kunnen we hierin samen optrekken met de gemeente.

Over NME Overijssel

NME Overijssel is onderdeel van Natuur en Milieu Overijssel. Natuur en Milieu Overijssel zet zich in om samen met overheden, bedrijven en organisaties Overijssel mooi en duurzaam te maken. En daar is educatie een belangrijk onderdeel van. Want: jong geleerd, is oud gedaan. We werken zowel landelijk als provinciaal samen met andere

NME organisaties om van elkaar te leren, samen op te trekken en aan te sluiten bij actuele ontwikkelingen. Zo werkt NME Overijssel intensief samen met de NME centra in Overijssel en zijn we aangesloten bij het landelijke NME netwerk van vereniging GDO (Gemeenten voor duurzame ontwikkeling).

Ons educatieteam bestaat uit:

- Hannelore Börger • Annemieke van Dongen • Anke Haaksma • Daniel Cohen Stuart
- Ewoud van Haften • Angeliën Hoppen • Daniëtte Kisjes • Peter Adema • Ilse Jansen
- Astrid Beuker • diverse stagiairs en vrijwilligers.

Kijk op www.nmeoverijssel.nl voor meer informatie of neem contact op met Daniëtte Kisjes via nme@natuurenmilieuoverijssel.nl / 038 425 0960

NME
OVERIJSEL

natuur en milieu overijssel